

> Retouradres Postbus 30155, 9700 LG Groningen

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Contact

Uw brief van
15 juni 2023

Uw kenmerk

Onze referentie

Datum
Betreft Verzoek verkenning energiekosten studenten

Geachte [REDACTED]

Aanleiding voor de brief

In uw brief van 15 juni 2023 (uw referentie nr. [REDACTED]) heeft u DUO gevraagd een verkenning uit te voeren op een regeling waarmee wordt beoogd om studenten een eenmalige tegemoetkoming energiekosten toe te kennen en uit te betalen via DUO.

U hebt daarbij gevraagd in verband met de voortgang van het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag 2023 deze verkenning uiterlijk op 21 juni op te leveren. U zult begrijpen dat deze verkenning daarom niet op elk punt een gedetailleerde uitwerking bevat en op onderdelen nog afhankelijk is van nadere uitwerking. In de op de regelgeving, waarop deze tegemoetkoming zal worden gebaseerd, uit te brengen uitvoeringstoets, zal ik daar dieper op ingaan.

Inhoud

In uw brief hebt u gevraagd de uitvoerbaarheid te onderzoeken van een regeling die uitgaat van de volgende voorwaarden:

- De student heeft recht op een uitwonende basisbeurs en;
- De student heeft daarnaast recht op een aanvullende beurs van € 0,01 of hoger;
- Er is sprake van een eenmalige uitkering;
- De tegemoetkoming wordt verstrekt in de vorm van een gift;
- De regeling kent een eenmalige peildatum van 1 oktober 2023;
- Er wordt achteraf na de toekenning en de uitbetaling niet gecontroleerd op het recht op de toekenning;
- De regeling voorziet niet in een inkomenstoets;
- De regeling voorziet niet in de eis van het overleggen van een energiecontract;
- De tegemoetkoming zal ambtshalve worden toegekend;
- De einddatum van de regeling is voorzien in augustus 2024.

Procesbeschrijving

DUO heeft aangegeven dat als het quick en dirty moet de doorlooptijd twee maanden zou bedragen, echter met een iets langere termijn ontstaat een veel robuuster proces, dat tot een hoger percentage uitbetaalde studenten in 2023 zal leiden. Het proces dat DUO voor ogen staat, bestaat uit de volgende stappen. Een student die op 1 oktober 2023 aan de hierboven genoemde eisen voldoet, krijgt eenmalig een bedrag in de vorm van een gift uitgekeerd. Omdat achteraf niet zal worden gecontroleerd of het recht op de tegemoetkoming op een later tijdstip is komen te vervallen, stelt DUO voor om het recht hierop zo laat mogelijk in het proces vast te stellen. Dit betekent dat DUO met het selecteren van de doelgroep zal wachten tot de belangrijkste controle op het recht op studiefinanciering, namelijk de controle op de daadwerkelijke inschrijving als student bij de instellingen van onderwijs, zoveel als mogelijk is afgerond. Dit vermindert de kans op een onterechte toekenning en uitbetaling. Een punt dat hierbij tevens van belang is dat bij het selecteren van de doelgroep in november 2023 er meer studenten in het hoger onderwijs een basisbeurs zullen hebben aangevraagd en toegekend gekregen. Als gevolg daarvan zal de selectie voor de eerste uitbetaling beter zijn gevuld en dat voorkomt vragen van studenten waarom zij niet in aanmerking komen voor de tegemoetkoming.

De tegemoetkoming wordt ambtshalve uitgekeerd. Het ambtshalve toekennen is mogelijk omdat voor deze regeling uitsluitend gebruik wordt gemaakt van de bij DUO beschikbare gegevens. Er hoeven geen gegevens van andere partijen of van de student zelf te worden opgehaald, waardoor het opstellen van een ingewikkeld aanvraagproces niet noodzakelijk is.

Voor het uitbetalen wordt gebruik gemaakt van het bij DUO voor de uitbetaling van studiefinanciering bekende rekeningnummer van de student. De student krijgt niet de mogelijkheid om de tegemoetkoming op een ander rekeningnummer uit te laten betalen dan het bij DUO bekende rekeningnummer. DUO zal de uitbetaling vooraf laten gaan door een beschikking namens de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen. Voor het verzenden van de beschikking zal gebruik gemaakt worden van het door de student opgegeven voorkeurskanaal voor het ontvangen van stukken in het kader van de uitvoering van de Wet studiefinanciering 2000. Dat betekent dat aan studenten die hebben aangegeven post van DUO te willen ontvangen via email dan wel op papier, deze methode ook zal worden gehanteerd voor het verzenden van de beschikking in het kader van de energietoeslag.

DUO zal het selectie-, toekennings- en uitbetalingsproces periodiek herhalen. Dit is nodig omdat de studiefinanciering met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd tot de start van het studiejaar, de vaststelling van de aanvullende beurs kan na ijlen, etc. Voorstel is om dit voor het laatst te doen in augustus 2024. Hiermee is een vangnet ingericht voor studenten waarvan pas later blijkt dat zij op de peildatum alsnog voldeden aan de eisen om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen. Hierna wordt het proces gestaakt en zullen geen nieuwe studenten in aanmerking kunnen komen voor deze tegemoetkoming.

Consequenties voor DUO

Onderstaand zal ik kort ingaan op de diverse onderdelen van DUO, waar aanpassingen noodzakelijk zullen zijn.

ICT

Voor de uitvoering van deze regeling kan geen gebruik worden gemaakt van de bestaande uitvoeringssystemen voor de studiefinanciering. Voor toekenning en de uitbetaling van deze tegemoetkoming zal een aparte registratie worden ontworpen en gebouwd. Deze registratie wordt gevuld met de resultaten van een

query, die de rechthebbende studenten selecteert in het WSF systeem op de peildatum. Deze query zal worden gebouwd met de hierboven genoemde selectiecriteria.

Na de selectie van de doelgroep zal registratie worden verrijkt met betaal- en adresgegevens (inclusief voorkeurskanaal voor de verzending) van de student en het bedrag van de tegemoetkoming. Hiermee zal een betaalbestand worden aangemaakt.

Op een later moment wordt deze procedure herhaald voor de studenten die als gevolg van late(re) correcties in de bronbestanden alsnog tot de doelgroep blijken te behoren. Zoals bijvoorbeeld het alsnog met terugwerkende kracht toekennen van een aanvullende beurs. Er zou er echter ook voor kunnen worden gekozen om te volstaan met eenmalig actie die niet meerdere keren zal worden herhaald.

Er wordt daarna een betaalbestand gemaakt, met daarbij een financiële verantwoording. Tevens zal de informatievoorziening vastgelegd worden (documentatie van het selectieproces, monitoring van de aantallen etc.). De verzending van de hiervoor genoemde brieven kan leiden tot een toename van het aantal verzoeken om informatie (zie hierna onder personeel).

Communicatie

DUO zal de betrokken studenten zo spoedig mogelijk na de selectie informeren over de tegemoetkoming. De algemene communicatie over de regeling, die in samenwerking met u zal worden opgesteld, zal starten zodra deze als definitief kan worden beschouwd.

Personeel

DUO zal ook personeel moeten inzetten om vragen (telefonische, e-mail) af te handelen. Er zullen vragen komen van rechthebbenden en ook van studenten die niet in aanmerking komen voor deze tegemoetkoming. Dit personeel zal opgeleid en inzetbaar moeten zijn op het moment dat deze maatregel wordt uitgevoerd.

Op de regeling tegemoetkoming zijn de normale regels voor bezwaar en beroep van toepassing. Dat betekent dat personen die niet in aanmerking komen voor de energietoeslag ingevolge deze regeling een primair besluit van DUO kunnen uitlokken en tegen dat besluit in bezwaar en (eventueel) beroep kunnen gaan. DUO zal hiervoor een digitaal invulformulier ontwerpen dat op aanvraag kan worden verstrekt, zodat studenten op een uniforme wijze dit primaire verzoek kunnen indienen en er geen problemen ontstaan met vormvrije brieven op verschillende plaatsen binnen de organisatie.

Doorlooptijd

DUO schat de doorlooptijd van de gewenste aanpassingen in op circa 4 maanden vanaf het moment van de opdrachtverlening conform de specificaties genoemd in uw eerder genoemde brief van 15 juni. Dat zou betekenen dat indien de opdracht op 1 augustus 2023 zou worden gegeven, de eerste uitbetaling van de tegemoetkoming op zijn vroegst plaats zou kunnen vinden in de maand december 2023. De doorlooptijd zou ingekort worden als gekozen zou worden voor een minder robuuste geautomatiseerde ondersteuning, maar ik heb er toch voor gekozen om de risico's die ontstaan bij een dergelijke "quick and dirty" benadering te moeten mitigeren. Dit geldt des te sterker nu de eerste uitbetaling pas in december kan plaats vinden omdat, zoals hierboven al aangegeven, eerst de inschrijvingscontrole moet zijn afgerond om misbruik van de regeling te voorkomen.

Kosten

DUO verwacht dat de ICT-kosten, die gemoeid zijn met de uitvoering van deze regeling circa € 750.000 zullen bedragen. Dit betreft alle ICT-gerelateerde

activiteiten, zoals de het ontwerp en de bouw van de registratie, de bouw van een query om de studenten te selecteren, etc.

De kosten voor de lijninzet schat DUO in op circa € 1.000.000. Dit betreft de kosten voor informatieverzoeken (telefonie, mail, verzending en verwerking formulieren), bezwaar en beroep.

De totale verwachte kosten zullen dan circa € 1.750.000 bedragen.

Ik wil hierbij benadrukken dat bovenstaande ramingen op basis van ruwe aannames zijn opgesteld. Dit geldt met name voor de onderdelen klantcontact en bezwaar en beroep. Het is lastig te voorspellen welke omvang het beroep op beide kanalen zal hebben. De verwachting is weliswaar dat er relatief weinig contact met DUO zal worden opgenomen, alleen moet er wel voldoende personeel paraat zijn indien het aantal telefonische verzoeken om informatie of het aantal bezwaarschriften escaleert. Tevens zal ermee rekening moeten worden gehouden dat ook studenten die niet onder de werking van deze regeling vallen, alsnog contact met DUO zullen opnemen en een verzoek zullen indienen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming.

Indien er een groter beroep op beide kanalen wordt gedaan dan voor het opstellen van deze brief werd aangenomen, dan zal extra capaciteit moeten worden aangetrokken en zal dit leiden tot extra kosten. Mocht zich dit voordoen dan zal ik zo snel mogelijk contact met u opnemen.

Conclusie

De regeling is uitvoerbaar binnen de kaders die in deze verkenning zijn geschetst. Eind december 2023 kunnen dan de (eerste) betaling aan studenten plaatsvinden die aan de door u genoemde eisen voldoen. Het selectie- en uitbetalingsproces zal periodiek worden herhaald, voor de laatste keer in augustus 2024.

Ik hoop u hiermee op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en ga graag met u in gesprek over de verdere uitwerking van de regeling.

Met vriendelijke groet,

De directeur-generaal van de Dienst Uitvoering Onderwijs

